

COLLECTIEVE ARBEIDSOVEREENKOMST NR. 102/2

Zitting van dinsdag 19 december 2023

Collectieve arbeidsovereenkomst tot wijziging van de collectieve arbeidsovereenkomst nr. 102 van 5 oktober 2011 betreffende het behoud van de rechten van de werknemers bij wijziging van werkgever ten gevolge van een gerechtelijke reorganisatie door overdracht onder gerechtelijk gezag

3.453
3.325
2.308/2

COLLECTIEVE ARBEIDSOVEREENKOMST NR. 102/2 VAN 19 DECEMBER 2023 TOT WIJZIGING VAN DE COLLECTIEVE ARBEIDSOVEREENKOMST NR. 102 VAN 5 OKTOBER 2011 BETREFFENDE HET BEHOUD VAN DE RECHTEN VAN DE WERKNEMERS BIJ WIJZIGING VAN WERKGEVER TEN GEVOLGE VAN EEN GERECHTELIJKE REORGANISATIE DOOR OVERDRACHT ONDER GERECHTELIJK GEZAG

Gelet op de wet van 5 december 1968 betreffende de collectieve arbeidsovereenkomsten en de paritaire comités;

Gelet op de richtlijn 2001/23/EG van het Europees Parlement en de Raad van 12 maart 2001 inzake de onderlinge aanpassing van de wetgevingen der lidstaten betreffende het behoud van de rechten van de werknemers bij overgang van ondernemingen, vestigingen of onderdelen van ondernemingen of vestigingen;

Gelet op de richtlijn (EU) 2019/1023 van het Europees Parlement en de Raad van 20 juni 2019 betreffende preventieve herstructureringsstelsels, betreffende kwijtschelding van schuld en beroepsverboden, en betreffende maatregelen ter verhoging van de efficiëntie van procedures inzake herstructurering, insolventie en kwijtschelding van schuld, en tot wijziging van de richtlijn (EU) 2017/1132;

Gelet op Boek XX van het Wetboek van economisch recht;

Gelet op de collectieve arbeidsovereenkomst nr. 102 van 5 oktober 2011 betreffende het behoud van de rechten van de werknemers bij wijziging van werkgever ten gevolge van een gerechtelijke reorganisatie door overdracht onder gerechtelijk gezag, geregistreerd op 4 november 2011 onder het nummer 106750/CO/300, zoals gewijzigd door de collectieve arbeidsovereenkomst nr. 102 bis van 27 september 2016, geregistreerd op 7 oktober 2016 onder het nummer 135344/CO/300;

Overwegende dat de collectieve arbeidsovereenkomst nr. 102 werd gesloten op grond van het artikel 61, § 1 van de wet van 31 januari 2009 betreffende de continuïteit van de ondernemingen en dat deze wet ondertussen werd opgeheven;

Overwegende dat het Boek XX van het Wetboek van economisch recht nu de procedure van overdracht van onderneming onder gerechtelijk gezag regelt, de artikelen XX.84 tot XX.97;

Overwegende dat § 1 van artikel XX.86 van het Wetboek van economisch recht bepaalt dat een collectieve arbeidsovereenkomst die gesloten is in de Nationale Arbeidsraad en algemeen verbindend is verklaard door de Koning de nadere regels bepaalt voor de overdracht van de rechten en verplichtingen van de werknemers die betrokken zijn bij een overdracht van onderneming onder gerechtelijk gezag;

Overwegende dat deze bepaling dezelfde bewoordingen bevat als artikel 61, § 1 van de wet van 31 januari 2009 betreffende de continuïteit van de ondernemingen;

Overwegende dat die materie dan ook moet worden geregeld bij collectieve arbeidsovereenkomst;

Overwegende dat de collectieve arbeidsovereenkomst nr. 102 dient te worden geactualiseerd omwille van het bestaan van een nieuwe rechtsgrond voor de collectieve arbeidsovereenkomst, de verwijzingen die er zijn in opgenomen naar een opgeheven wet en de inhoudelijke wijzigingen die ondertussen werden aangebracht aan de procedure van overdracht van onderneming onder gerechtelijk gezag;

Overwegende dat in het bijzonder de wet van 7 juni 2023 tot omzetting van richtlijn (EU) 2019/1023 van 20 juni 2019 van het Europees Parlement en de Raad betreffende preventieve herstructureringsstelsels, betreffende kwijtschelding van schuld en beroepsverboden, en betreffende maatregelen ter verhoging van de efficiëntie van procedures inzake herstructurering, insolventie en kwijtschelding van schuld, en tot wijziging van richtlijn (EU) 2017/1132 en houdende diverse bepalingen inzake insolventie, een aantal wijzigingen heeft aangebracht aan de Belgische insolventiewetgeving, in het bijzonder aan Boek XX van het Wetboek van economisch recht;

Overwegende dat een aantal wijzigingen die deze wet doorvoert aan de procedure van overdracht van onderneming onder gerechtelijk gezag ingegeven zijn door de rechtspraak van het Hof van Justitie van de Europese Unie in de zaak Plessers van 16 mei 2019 (C 509/17) en de zaak Heiploeg van 28 april 2022 (C-237/20) en dat deze wijzigingen een aanpassing van de collectieve arbeidsovereenkomst nr. 102 vereisen;

Hebben de navolgende interprofessionele organisaties van werkgevers en werknemers:

- Het Verbond van Belgische Ondernemingen

- De organisaties voorgedragen door de Hoge Raad voor de Zelfstandigen en de Kleine en Middelgrote Ondernemingen

- De Boerenbond

- "La Fédération wallonne de l'Agriculture"

- De Unie van socialprofitondernemingen
- Het Algemeen Christelijk Vakverbond van België
- Het Algemeen Belgisch Vakverbond
- De Algemene Centrale der Liberale Vakbonden van België

op 19 december 2023 in de Nationale Arbeidsraad de volgende collectieve arbeidsovereenkomst gesloten.

Artikel 1

Het opschrift van de cao nr. 102 van 5 oktober 2011 betreffende het behoud van de rechten van de werknemers bij wijziging van werkgever ten gevolge van een gerechtelijke reorganisatie door overdracht onder gerechtelijk gezag wordt vervangen door onderstaand opschrift:

“Cao nr. 102 van 5 oktober 2011 betreffende het behoud van de rechten van de werknemers bij wijziging van werkgever ten gevolge van een overdracht van onderneming onder gerechtelijk gezag”

Artikel 2

In de artikelen 1, 5, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14 en 15 van dezelfde collectieve arbeidsovereenkomst wordt het woord “overnemer” vervangen door het woord “verkrijger”.

Artikel 3

In de artikelen 1, 2, 5, 7, 8, 9, 12, 13 en 16 van de Franse tekst van dezelfde collectieve arbeidsovereenkomst worden de woorden “transfert sous autorité de justice” vervangen door de woorden “transfert sous autorité judiciaire”.

Artikel 4

In artikel 1, eerste lid en artikel 2 van dezelfde collectieve arbeidsovereenkomst worden de woorden “de onderneming of haar activiteiten bedoeld bij de artikelen 59 tot 70 van de wet van 31 januari 2009 betreffende de continuïteit van de ondernemingen” vervangen door de woorden “de activiteiten van een onderneming bedoeld bij de artikelen XX.84 tot XX.97 van het Wetboek van economisch recht”.

Artikel 5

In artikel 4 van dezelfde collectieve arbeidsovereenkomst wordt het tweede lid vervangen als volgt:

“Deze collectieve arbeidsovereenkomst is daarentegen wel van toepassing op de overdracht van een zeeschip als onderdeel van de overdracht van het geheel of een gedeelte van de activiteiten van een onderneming, op voorwaarde dat de verkrijger onder de territoriale werkingssfeer van het Verdrag betreffende de Europese Unie valt of dat het geheel of een gedeelte van de activiteiten van die onderneming onder die werkingssfeer blijft.”

Artikel 6

In de artikelen 5, 8, 10 en 13 van dezelfde collectieve arbeidsovereenkomst wordt het woord “gerechtsmandataris” vervangen door het woord “vereffeningsdeskundige”.

Artikel 7

In artikel 5 van dezelfde collectieve arbeidsovereenkomst worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° In de bepaling onder 3° worden de woorden “bedoeld bij de artikelen 59 tot 70 van de wet van 31 januari 2009 betreffende de continuïteit van de ondernemingen” vervangen door de woorden “bedoeld bij de artikelen XX.84 tot XX.97 van het Wetboek van economisch recht”.

2° In de bepaling onder 6° worden de woorden “de krachtens artikel 60 van de wet van 31 januari 2009 betreffende de continuïteit van de ondernemingen door de rechtbank van koophandel” vervangen door de woorden “de krachtens artikel XX.85 van het Wetboek van economisch recht door de insolventierechtbank”.

3° In de bepaling onder 7° worden de woorden “de rechtbank van koophandel bedoeld bij artikel 64 van de wet van 31 januari 2009 betreffende de continuïteit van de ondernemingen dat de overdracht onder gerechtelijk gezag toestaat” vervangen door de woorden “de insolventierechtbank bedoeld bij artikel XX.89 van het Wetboek van economisch recht dat de overdracht onder gerechtelijk gezag machtigt”.

Artikel 8

In de titel van Hoofdstuk III van dezelfde collectieve arbeidsovereenkomst wordt het woord “overnemer” vervangen door het woord “verkrijger”.

Artikel 9

Artikel 7 van dezelfde collectieve arbeidsovereenkomst wordt aangevuld met een nieuw streepje, luidende:

“- , desgevallend, het feit dat een offerte uitgaat van een persoon die controle op de onderneming uitoefent of heeft uitgeoefend gedurende zes maanden voorafgaand aan de opening van de procedure, en die rechtstreeks of onrechtstreeks de controle heeft over rechten die noodzakelijk zijn voor de voortzetting van haar activiteiten.”

Artikel 10

In artikel 8 van dezelfde collectieve arbeidsovereenkomst worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in § 1 in fine worden na de woorden “procedure van gerechtelijke reorganisatie” de woorden “of van overdracht onder gerechtelijk gezag” toegevoegd.

2° in § 3, eerste lid, worden de woorden “waaronder (het gedeelte van) de onderneming, waartoe de werknemers die overgenomen zullen worden behoren, ressorteert” vervangen door de woorden “waaronder (het gedeelte van) de activiteiten van de onderneming ressorteren die de werknemers die overgenomen zullen worden, uitoefenen”.

3° in § 3, tweede lid, worden na de woorden “procedure van gerechtelijke reorganisatie” de woorden “of van overdracht onder gerechtelijk gezag” toegevoegd.

Artikel 11

In artikel 10, eerste lid van dezelfde collectieve arbeidsovereenkomst worden de woorden “door het voortbestaan van de onderneming of van haar activiteiten” vervangen door “door het voortbestaan van de activiteiten van de onderneming”.

Artikel 12

In artikel 11 van dezelfde collectieve arbeidsovereenkomst worden de woorden “conform de wet van 31 januari 2009 betreffende de continuïteit van de ondernemingen” vervangen door “conform artikel XX.86, § 4 van het Wetboek van economisch recht”.

Artikel 13

In artikel 16 van dezelfde collectieve arbeidsovereenkomst worden na de woorden “procedure van gerechtelijke reorganisatie” de woorden “of van overdracht onder gerechtelijk gezag” toegevoegd.

Artikel 14

Deze collectieve arbeidsovereenkomst is gesloten voor onbepaalde tijd.

Ze treedt in werking op 1 januari 2024.

Zij kan op verzoek van de meest gerede ondertekenende partij geheel of gedeeltelijk worden herzien of opgezegd, met inachtneming van een opzeggingstermijn van zes maanden. De organisatie die het initiatief tot herziening of opzegging neemt, moet in een gewone brief aan de voorzitter van de Nationale Arbeidsraad de redenen ervan aangeven en amendementsvoorstellen indienen. De andere organisaties verbinden er zich toe deze binnen een maand na ontvangst ervan in de Nationale Arbeidsraad te bespreken.

Gedaan te Brussel, op negentien december tweeduizend drieëntwintig.

Voor het Verbond van Belgische Ondernemingen

M.-N. VANDERHOVEN

Voor de Unie van Zelfstandige Ondernemers en "l'Union des Classes moyennes", organisaties voorgedragen door de Hoge Raad voor de Zelfstandigen en de Kleine en Middelgrote Ondernemingen

M. DEWEVRE

Voor de Boerenbond, "la Fédération wallonne de l'Agriculture"

C. BOTTERMAN

Voor de Unie van socialprofitondernemingen

M. DE GOLS

Voor het Algemeen Christelijk Vakverbond van België

C. SERROYEN

Voor het Algemeen Belgisch Vakverbond

M. ULENS

Voor de Algemene Centrale der Liberale Vakbonden van België

O. VALENTIN

Gelet op artikel 28 van de wet van 5 december 1968 betreffende de collectieve arbeidsovereenkomsten en de paritaire comités, vraagt de Nationale Arbeidsraad dat deze collectieve arbeidsovereenkomst bij koninklijk besluit algemeen verbindend wordt verklaard.

WIJZIGING VAN DE COMMENTAREN VAN DE COLLECTIEVE ARBEIDSOVEREENKOMST NR. 102 VAN 5 OKTOBER 2011 BETREFFENDE HET BEHOUD VAN DE RECHTEN VAN DE WERKNEMERS BIJ WIJZIGING VAN WERKGEVER TEN GEVOLGE VAN EEN GERECHTELIJKE REORGANISATIE DOOR OVERDRACHT ONDER GERECHTELIJK GEZAG

Op 19 december 2023 hebben de in de Nationale Arbeidsraad vertegenwoordigde werkgevers- en werknemersorganisaties een collectieve arbeidsovereenkomst gesloten tot wijziging van de collectieve arbeidsovereenkomst nr. 102 van 5 oktober 2011 betreffende het behoud van de rechten van de werknemers bij wijziging van werkgever ten gevolge van een gerechtelijke reorganisatie door overdracht onder gerechtelijk gezag.

Deze wijzigingen beogen de commentaren van de collectieve arbeidsovereenkomst nr. 102 te actualiseren omwille van de verwijzingen die erin zijn opgenomen naar een opgeheven wet die deze materie regelde (de wet van 31 januari 2009 betreffende de continuïteit van de ondernemingen) en de inhoudelijke wijzigingen die ondertussen werden aangebracht aan de procedure van overdracht van onderneming onder gerechtelijk gezag door het Wetboek van economisch recht dat nu deze materie regelt, meer bepaald de artikelen XX.84 tot XX.97.

Ook de verwijzing naar een andere opgeheven wet (de wet van 9 juli 1975 betreffende de controle der verzekeringsondernemingen) kan tezelfdertijd vervangen worden.

De in de Nationale Arbeidsraad vertegenwoordigde werkgevers- en werknemersorganisaties hebben het dan ook noodzakelijk geacht de commentaar van de collectieve arbeidsovereenkomst nr. 102 als volgt te wijzigen:

1. Commentaar bij artikel 1 van de collectieve arbeidsovereenkomst nr. 102

De commentaar bij artikel 1 wordt opgeheven.

2. Commentaar bij de artikelen 5, 9, 14 en 15 van de collectieve arbeidsovereenkomst nr. 102

In de tekst van de commentaar bij de artikelen 5, 9, 14 en 15 van de Franse tekst worden de woorden “transfert sous autorité de justice” vervangen door de woorden “transfert sous autorité judiciaire”.

3. Commentaar bij artikel 3 van de collectieve arbeidsovereenkomst nr. 102

In de tweede alinea van de commentaar bij artikel 3 worden de woorden “de wet van 9 juli 1975 betreffende de controle der verzekeringsondernemingen” vervangen door “de wet van 13 maart 2016 op het statuut van en het toezicht op de verzekerings- of herverzekeringsondernemingen”.

4. Commentaar bij de artikelen 7, 8, 9, 10, 12, 14 en 15 van de collectieve arbeidsovereenkomst nr. 102

In de tekst van de commentaar wordt het woord “overnemer” vervangen door het woord “verkrijger” en het woord “overnemers” door “verkrijgers”.

5. Commentaar bij de artikelen 7, 8 en 10 van de collectieve arbeidsovereenkomst nr. 102

In de tekst van de commentaar wordt het woord “gerechtsmandataris” vervangen door het woord “vereffeningsdeskundige”.

6. Commentaar bij artikel 8 van de collectieve arbeidsovereenkomst nr. 102

a. In de commentaar 1 bij artikel 8 worden in de derde alinea de woorden “waaronder (het gedeelte van) de onderneming ressorteert, waartoe de werknemers die overgenomen zullen worden, behoren” vervangen door de woorden “waaronder (het gedeelte van) de activiteiten van de onderneming ressorteren die de werknemers die overgenomen zullen worden, uitoefenen”.

b. De commentaar 2 bij artikel 8 wordt vervangen als volgt :

“2. De kandidaat-verkrijger wordt tevens op de hoogte gebracht van de stand van het sociaal passief, namelijk de schulden die opeisbaar zijn op het tijdstip van het vonnis dat de procedure van gerechtelijke reorganisatie of van overdracht onder gerechtelijk gezag opent, of, bij ontstentenis van dit vonnis, op het tijdstip van het vonnis dat de overdracht onder gerechtelijk gezag beveelt.

De artikelen 14 tot 16 van onderhavige collectieve arbeidsovereenkomst bevatten immers een specifieke regeling wat betreft de perso(o)n(en) die na de overdracht, voor de betaling van schulden aangesproken kunnen worden.

Er zijn naargelang van de situatie twee verschillende momenten waarop het opeisbaar zijn van schulden van de schuldenaar ten aanzien van de werknemers die overgenomen zullen worden, beoordeeld dient te worden.

Indien er een vonnis is dat de procedure van gerechtelijke reorganisatie of van overdracht onder gerechtelijk gezag opent (de artikelen XX.46 tot XX.49 van het Wetboek van economisch recht), dient het opeisbaar zijn van schulden op dat ogenblik beoordeeld te worden.

Indien dit vonnis er niet is, dient het opeisbaar zijn van schulden beoordeeld te worden op het tijdstip van het vonnis dat de overdracht onder gerechtelijk gezag beveelt (waarvan sprake is in de artikelen XX.84 en XX.85 van het Wetboek van economisch recht).

Het vonnis dat de procedure van gerechtelijke reorganisatie of van overdracht onder gerechtelijk gezag opent, wordt uitgesproken nadat de schuldenaar het openen van een procedure heeft aangevraagd door het indienen van een verzoekschrift; na controle van de voorwaarden voor de opening van de procedure wordt de procedure van gerechtelijke reorganisatie of van overdracht onder gerechtelijk gezag geopend (artikel XX.46 van het Wetboek van economisch recht).

De overdracht onder gerechtelijk gezag kan door de rechtbank bevolen worden wanneer de schuldenaar dit vraagt, ofwel in zijn verzoekschrift ofwel later op elk ogenblik in de loop van de procedure (artikel XX.84, § 1 van het Wetboek van economisch recht). Het gaat dan om een overdracht onder gerechtelijk gezag met toestemming.

In de hypothesen opgesomd in artikel XX.84, § 2 van het Wetboek van economisch recht, kan de overdracht onder gerechtelijk gezag door de rechtbank bevolen worden op verzoek van een derde (dagvaarding door de procureur des Konings, door een schuldeiser of door eenieder die belang heeft om het geheel of een gedeelte van de onderneming te verwerven). Het gaat dan om een gedwongen overdracht onder gerechtelijk gezag.

In twee gevallen van gedwongen overdracht is er geen vonnis dat de procedure van gerechtelijke reorganisatie opent, namelijk:

- wanneer de schuldenaar zich in staat van faillissement bevindt zonder een procedure van gerechtelijke reorganisatie te hebben aangevraagd; of
- wanneer de rechtbank de vordering tot het openen van deze procedure verwerpt (artikel XX.45 van het Wetboek van economisch recht).

In de andere gevallen van gedwongen overdracht is er een vonnis dat de procedure van gerechtelijke reorganisatie opent, maar mislukken de reorganisatiepogingen van de schuldenaar en wordt de overdracht onder gerechtelijk gezag door de rechtbank bevolen, namelijk:

- wanneer de rechtbank de vroegtijdige beëindiging van de gerechtelijke reorganisatie beveelt (artikel XX.62 van het Wetboek van economisch recht);
- wanneer de rechtbank het reorganisatieplan intrekt (artikelen XX.83, XX.83/21 of XX.41 van het Wetboek van economisch recht);
- wanneer de schuldeisers het reorganisatieplan niet goedkeuren (artikelen XX.78, XX.83/21 of XX.83/34 van het Wetboek van economisch recht);

of

- wanneer de rechtbank de homologatie van het reorganisatieplan weigert (artikelen XX.79, XX.83/15 of XX.83/35 van het Wetboek van economisch recht)."

7. Commentaar bij artikel 9 van de collectieve arbeidsovereenkomst nr. 102

In de commentaar 1 bij artikel 9 worden in de eerste en de tweede alinea na de woorden "procedure van gerechtelijke reorganisatie" de woorden "of van overdracht onder gerechtelijk gezag" toegevoegd.

8. Commentaar bij artikel 12 van de collectieve arbeidsovereenkomst nr. 102

Er wordt een commentaar 3 bij artikel 12 toegevoegd als volgt:

“3. Artikel XX.86, § 3, derde lid van het Wetboek van economisch recht voorziet erin dat de insolventierechtbank de motivering van de keuze van de verkrijger met betrekking tot de verschillende categorieën werknemers controleert. Indien de motivering niet behoorlijk is, kan de rechtbank de overdracht weigeren.”

9. Commentaar bij artikel 14 van de collectieve arbeidsovereenkomst nr. 102

In de commentaar bij artikel 14 worden na de woorden “procedure van gerechtelijke reorganisatie” de woorden “of van overdracht onder gerechtelijk gezag” toegevoegd.

10. Commentaar bij artikel 15 van de collectieve arbeidsovereenkomst nr. 102

In de commentaar bij artikel 15 worden in de eerste alinea na de woorden “procedure van gerechtelijke reorganisatie” de woorden “of van overdracht onder gerechtelijk gezag” toegevoegd.
